

Ha arribat el 92

Efectivament, segons informa el calendari, fa alguns dies que som al mes de gener de l'any de mil nou-cents noranta dos de l'era cristiana. I a mi la primera reflexió que se m'acudeix és només aquesta: ¿i què? *And so what?*, si ho diguera en anglès. *Et alors?*, si ho diguera en francès. I no dic això (només) per ganes de fer la punyeta ni per ganes d'anar a la contra de l'allau d'esdeveniments que l'any ha de portar. Ho dic, sobretot, perquè no crec que aquest allau d'esdeveniments siga molt més que un episodi efímer. Els qui pensen una altra cosa, i disposen dels diners públics per aplicar allò que pensen, ja fa molt de temps, moltíssim, que projecten incessantment la imatge de l'any suprem, gloriós, històric, de cara al qual tot s'ha de fer i preparar i després del qual ja res no serà igual. Fa tant de temps que "l'horitzó 92" s'eleva a llevant i a ponent, que ja ni recorde com era quan la vida era normal. ¿Com vivíem, en aquests regnes hispànics, quan el noranta-dos no era el punt de referència necessària, la culminació de tot projecte digne de tal nom, la perspectiva, la ratlla, la hipnosi col·lectiva? ¿Com era possible governar, fer programes de televisió, construir carreteres, finançar investigacions, encarregar himnes i òperes, subvencionar comitès, pintar façanes, sense tenir un destí tan alt i tan universal com el noranta-dos? ¿Quin era, en aquell indeterminat "abans", el punt d'arribada dels nostres arquitectes, polítics, dissenyadors, comunicadors, planificadors, enginyers de camins, músics, publicitaris i altres experts en la vida moderna? ¿Tenien algun horitzó?

Perquè el noranta-dos, diuen, és l'any que el món sencer estarà pendent de "nosaltres", és a dir de Sevilla-Madrid-Barcelona, és a dir d'Espanya. Per tant, calia preparar-s'hi com es prepara la debutant que farà la primera presentació en socie-

tat, com es prepara la nòvia que farà el gran casament, preparar-se per al dia en què tots els ulls estaran pendents del seu vestit i del seu pentinat. Això era, més que cap altra cosa, o inclosa i subordinada qualsevol altra cosa, *V Centenario*, Expo, Olimpíades i tot. Era, i ja és segons el calendari, *el gran año de España*, el planeta sencer mirant embadalit cap aquesta punta de terra entre el Mediterrani i l'Atlàntic, *reina por un día* i melic universal per un any. Aquesta és, en definitiva, la idea que han venut. Amb tal insistència i abundància, que la ciutadania se l'ha creguda com si fóra paraula del Nostre Senyor. Sense considerar un petit detall: que és una idea perfectament irreal i falsa.

En primer lloc, perquè durant l'any noranta-dos el món tindrà, tal com van les coses, l'atenció ocupada en esdeveniments de molt més pes i substància que els programes d'atraccions que puguen oferir Sevilla, Madrid i Barcelona juntes. Durant un parell de setmanes d'estiu, una part del *global village* seguirà les competicions olímpiques, tal com té costum de fer cada quatre anys. Molt bé. Alguns milions –no tant com se n'esperen, ja ho veuran– d'espanyols i de japonesos aniran a Sevilla com aquell qui va a Disney World. Perfecte. I a Madrid, cosa nova i admirable, estrenaran un teatre de l'òpera. Això és més o menys tot. Mentrestant, si l'any noranta-dos té alguna cosa d'històric, no serà certament per aquests passatemps, ni seran aquests els titulars dels informatius internacionals. El món, si és que està atent a alguna cosa –no és gens segur que "el món" estiga

atent a res que no siga la informació local–, mirarà de saber què passa a Rússia, Ucraïna i Kazakhstan, i per quins camins entra la història que per allà acaba de començar. O mirarà cap a Sèrbia, Croàcia i repúbliques adjacents, perquè una guerra és molt més interessant que una Exposició. O estarà pendent d'Algèria, de la militància islàmica i de les baralles entre Israel i els àrabs. Només són alguns exemples, entre molts possibles: hi ha massa història en marxa, història de debò, perquè algú crega seriosament en el valor "històric" de les festes de Madrid-Barcelona-Sevilla. A escala universal, i fins i tot europea, no passen de ser una distracció marginal..

En segon lloc, perquè no hi ha cosa més efímera que un "any" de qualsevol cosa, o de qualsevol país o ciutat. Jo estic molt content que Madrid –capital cultural d'Europa, per la gràcia de Déu– pugui tenir per fi un teatre de l'òpera. I que Sevilla tinga més ponts i Barcelona més cinturons de ronda. Això, o coses d'aquest estil, és tot el que en quedarà. Res més. Qui pense en glòria i fama perdurable, s'equivoca. Ara mateix, jo no sé quina era la "capital cultural" de l'any noranta-un o del noranta, ni per quins mèrits. Ni sé on van ser les últimes dues exposicions universals, ni què hi havia de notable. Ni sé res de Seül o de Corea que no sapiguera abans, i al marge, de l'Olimpíada de 1988. Si algú sap ara que Sarajevo és la capital de Bòsnia-Herzegovina, segur que no és perquè va ser seu olímpica d'hivern fa alguns –¿quants?– anys. *Sic transit gloria mundi*, a pesar de la propaganda oficial. I a pesar de, o gràcies a, la televisió planetària. També transitarà el noranta-dos, s'acabarà com ha començat, i tal dia farà un any.

Joan F. Mira